

Briselē, 2020. gada 17. decembrī
(OR. en)

14167/20

ENV 820
COMPET 645
AGRI 482
TRANS 613
MI 583
IND 279
CONSOM 223
ECOFIN 1167
ENER 503
RECH 533
SAN 482
MARE 38
SOC 821
CHIMIE 67
ENT 155

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs: Padomes Ģenerālsekretariāts

Datums: 2020. gada 17. decembris

Saņēmējs: delegācijas

Iepriekš. dok. Nr.: 13852/20 + COR 1

K-jas dok. Nr.: 6766/20 + ADD 1 - COM(2020) 98 final

Temats: Padarīt atveseļošanu apritīgu un zaļu
– Padomes secinājumi

Pielikumā pievienoti Padomes secinājumi par minēto tematu, kurus Padome apstiprināja

3782. sanāksmē, kas notika 2020. gada 17. decembrī.

**Padarīt atveseļošanu apritīgu un zaļu
– Padomes secinājumi –**

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ATGĀDINOT:

Eiropadomes 2020. gada 21. jūlija secinājumus par daudzgadu finanšu shēmu un Eiropas Savienības Atveseļošanas instrumentu "*Next Generation EU*"¹;

Eiropadomes 2019. gada 12. decembra secinājumus par klimata pārmaiņām²;

Komisijas paziņojumus:

- "Tīru planētu – visiem! Stratēģisks Eiropas ilgtermiņa redzējums par pārticīgu, modernu, konkurētspējīgu un klimatneitrālu ekonomiku"³;
- "Eiropas zaļais kurss"⁴;
- "Eiropas lielā stunda – jāatjaunojas un jāgatavo ceļš nākamajai paaudzei"⁵;
- "Jauns aprites ekonomikas rīcības plāns. Par tīrāku un konkurētspējīgāku Eiropu"⁶;
- "Noturība kritiski svarīgo izejvielu jomā: ceļā uz drošāku un ilgtspējīgāku apgādātību"⁷;
- "Ilgtspēju sekmējoša ķīmikāliju stratēģija. Ceļā uz vidi, kas brīva no toksikantiem"⁸;

¹ Dok. EUCO 10/20.

² Dok. EUCO 29/19.

³ Dok. 15011/18 – COM(2018) 773 final.

⁴ Dok. 15051/19 + ADD 1 – COM(2019) 640 final.

⁵ Dok. 8136/20 – COM(2020) 456 final.

⁶ Dok. 6766/20 + ADD 1 – COM(2020) 98 final.

⁷ Dok. 10435/20 – COM(2020) 474 final.

⁸ Dok. 11976/20 + ADD 1 – COM(2020) 667 final.

- "ES Biodaudzveidības stratēģija 2030. gadam. Atgriezīsim savā dzīvē dabu" ⁹;
- "Stratēģija "No lauka līdz galdam". Taisnīgas, veselīgas un videi draudzīgas pārtikas sistēmas vārdā" ¹⁰;
- "Jauna Eiropas industriālā stratēģija" ¹¹ un "MVU stratēģija ilgtspējīgai un digitālai Eiropai" ¹²;
- "Vienotā tirgus šķēršļu apzināšana un mazināšana" ¹³ un "Ilgttermiņa rīcības plāns vienotā tirgus noteikumu labākai īstenošanai un izpildei" ¹⁴;
- "Eiropas digitālās nākotnes veidošana" ¹⁵ un "Eiropas Datu stratēģija" ¹⁶;

Iepriekšējos Padomes secinājumus par aprites ekonomiku un jo īpaši 2018. gada 25. jūnija secinājumus "ES rīcības plāna pārejai uz aprites ekonomiku īstenošana" ¹⁷ un 2019. gada 4. oktobra secinājumus "Pilnīgāka aprīte – pāreja uz ilgtspējīgu sabiedrību" ¹⁸;

Padomes 2019. gada 26. jūnija secinājumus "Virzībā uz ilgtspējīgu Savienības ķīmikāliju politikas stratēģiju" ¹⁹;

Padomes 2020. gada 23. oktobra secinājumus "Biodaudzveidība – nepieciešama steidzama rīcība" ²⁰;

Padomes 2020. gada 17. decembra secinājumus "Digitalizācija kā ieguvums videi" ²¹;

⁹ Dok. 8219/20 + ADD 1 – COM(2020) 380 final.

¹⁰ Dok. 8280/20 + ADD 1 – COM(2020) 381 final.

¹¹ Dok. 6782/20 – COM(2020) 102 final.

¹² Dok. 6783/20 – COM(2020) 103 final.

¹³ Dok. 6779/20 – COM(2020) 93 final.

¹⁴ Dok. 6778/20 – COM(2020) 94 final.

¹⁵ Dok. 6237/20 – COM(2020) 67 final.

¹⁶ Dok. 6250/20 – COM(2020) 66 final.

¹⁷ Dok. 10447/18.

¹⁸ Dok. 12791/19.

¹⁹ Dok. 10713/19.

²⁰ Dok. 12210/20.

²¹ Dok. 14169/20.

Eiropas Parlamenta rezolūciju par resursu lietderīgu izmantošanu – ceļā uz aprites ekonomiku; 2018. gada 31. maija rezolūciju par Ekodizaina direktīvas (2009/125/EK) īstenošanu; 2020. gada 15. janvāra rezolūciju par Eiropas zaļo kursu; 2020. gada 10. jūlija rezolūciju par ilgtspēju sekmējošu stratēģiju attiecībā uz ķīmikālijām;

ANO ĢA Rezolūciju "Pārveidosim mūsu pasauli: ilgtspējīgas attīstības programma 2030. gadam", ilgtspējīgas attīstības mērķus (IAM), ANO Vides asamblejas ceturtās sesijas ministru deklarāciju, kurā starptautiskā sabiedrība vienojās ar aprites ekonomikas palīdzību veicināt ilgtspējīga patēriņa un ražošanas modeļus, ANO Vides asamblejas Rezolūciju 2/8 par ilgtspējīgu ražošanu un patēriņu, 4/1 par inovatīviem paņēmieniem ilgtspējīga patēriņa un ražošanas nodrošināšanai, 4/6 par jūras piedrazojumu ar plastmasu un mikroplastmasu, 4/9 par vienreizlietojamu plastmasas izstrādājumu radīto piesārņojumu un 2/7 un 4/8 par ķīmisko vielu un atkritumu pareizu apsaimniekošanu;

Ceļā uz atveseļošanu pēc Covid-19 pandēmijas

1. UZSVER, ka ir svarīgi ilgtspējīgā veidā atjaunot mūsu ekonomiku un sabiedrību pēc Covid-19 pandēmijas; tādēļ UZSVER, ka ir svarīgi jau no paša sākuma nospraust pareizo virzienu, nosakot Eiropas zaļo kursu par ceļvedi virzībā uz aprites un klimatneitrālu ekonomiku – noturīgu, konkurētspējīgu un stabilu, tādu, kurā tiek aizsargāta, atjaunota un ilgtspējīgi izmantota bioloģiskā daudzveidība un netiek radīts piesārņojums, tādu, kurā ekonomikas izaugsme ir atsaistīta no resursu izmantošanas un kurā ir ņemtas vērā dalībvalstu atšķirīgās sākumpozīcijas un īpatnības, un kurā notiek taisnīga pārkārtošanās, nevienu neatstājot novārtā;
2. UZSVER Eiropas Savienības Atveseļošanas instrumenta (*Next Generation EU*) un daudzgadu finanšu shēmas (DFS) nozīmi darbvietu radīšanā un Covid-19 pandēmijas radītā tiešā kaitējuma novēršanā, vienlaikus nodrošinot Savienības stabilu virzību uz ilgtspējīgu un noturīgu atveseļošanu, atbalstot Eiropas zaļā kursa politikas mērķu efektīvu, taisnīgu un sociāli līdzsvarotu īstenošanu un nodrošinot ES izdevumu atbilstību principam "nekaitēt" un Parīzes nolīguma mērķiem;

3. ATZĪST, ka pārejai uz aprites ekonomiku ir galvenā nozīme konkurētspējas, inovācijas, nodarbinātības un labklājības sekmēšanā, veicinot aprites darījumdarbības modeļus un iepirkumu praksi, uzņēmējdarbību un pētniecību, paildzinot produktu izmantošanas posmu, palielinot produktu, ēku un aktīvu vērtību un funkcionalitāti, novēršot resursu izsmelšanu un izšķērdēšanu un turpinot uzlabot atkritumu apsaimniekošanu, piemērojot atkritumu apsaimniekošanas hierarhiju, izveidojot labi funkcionējošu vienoto tirgu netoksiskām kvalitatīvām otrreizējām izejvielām un izmantojot datus un digitālās tehnoloģijas; UZSVER, ka tādējādi var saīsināt un dažādot piegādes ķēdes un mazināt stratēģisko atkarību no primārajiem resursiem, jo īpaši neatjaunojamiem resursiem, kas savukārt palielinās ES stratēģisko autonomiju un noturību, vienlaikus saglabājot atvērtu ekonomiku;
4. ATGĀDINA, ka mūsu ekonomikas izaugsmes atsaistei no resursu izmantošanas un pārejai uz aprites sistēmām ražošanā un patēriņā būs liela nozīme, lai sasniegtu ANO Ilgtspējīgas attīstības programmā 2030. gadam noteiktos ilgtspējīgas attīstības mērķus un lai līdz 2050. gadam panāktu ES klimatneitralitāti, novērstu bioloģiskās daudzveidības zudumu, saglabātu un atjaunotu ekosistēmas un to pakalpojumus, palielinātu resursefektivitāti un panāktu no toksikantiem brīvu vidi, tādējādi resursu izmantošanas un siltumnīcefekta gāzu emisiju ietekmi saglabājot planētas iespēju robežās un ļaujot mums pildīt savu pienākumu pret nākamajām paaudzēm, un AICINA Komisiju un dalībvalstis censties panākt pilnīgu aprites ekonomiku;
5. ĻOTI ATZINĪGI VĒRTĒ jauno aprites ekonomikas rīcības plānu (AERP) kā Eiropas zaļā kursa galveno pīlāru, kuram ir būtiska nozīme, lai panāktu ekonomikas atveseļošanu un ilgtspējīgu izaugsmi;
6. UZSVER, ka ir svarīgi, lai jaunajā AERP galvenā uzmanība būtu veltīta ilgtspējīgu produktu rīcībpolitikai, galvenajām produktu vērtības ķēdēm un atkritumu rašanās novēršanai, un ATZINĪGI NOVĒRTĒ to, ka daudzas tajā ietvertās darbības atspoguļo Padomes 2019. gada 4. oktobra secinājumos par aprites ekonomiku ietvertos aicinājumus un ieteikumus;

7. AICINA Komisiju pēc iespējas drīz sākt minētās darbības un iesniegt tiesību aktu priekšlikumus, kas izklāstīti AERP, saskaņā ar labāka regulējuma principiem, par kuriem ir panākta vienošanās ²², jo īpaši veicot visaptverošus ietekmes novērtējumus, un atvēlēt vajadzīgos līdzekļus tā īstenošanas un izpildes nodrošināšanai un veicināšanai, tostarp savlaicīgi iesniedzot vajadzīgos īstenošanas dokumentus un norādījumus, kā arī regulāri ziņojot dalībvalstīm par īstenošanas gaitu; ATZĪST, ka, gatavojot jaunus AERP politikas un likumdošanas pasākumus, būtu jāņem vērā īpašās problēmas, ar kurām saskaras salas. ATZĪST dalībvalstu nozīmi AERP īstenošanā un papildināšanā ar savām valsts līmenī veiktām darbībām un ieguldījumu;
8. AICINA nodrošināt saskaņotību dažādu rīcībpolitiku izstrādē un īstenošanā; NORĀDA, ka, pamatojot jaunajā AERP noteiktās pamatdarbības saskaņā ar ANO Ilgtspējīgas attīstības programmu 2030. gadam un Parīzes nolīgumu, ir jāizveido konkrētas saiknes ar attiecīgajām esošajām un plānotajām stratēģijām, nolīgumiem un iniciatīvām, jo īpaši (bet ne tikai) saskaņā ar Zaļo kursu; UZSVER, ka, pamatojot minētās pamatdarbības, ir svarīgi, lai arī turpmāk administratīvais un ekonomiskais slogs būtu samērīgs;

Ilgtspējīgi produkti kā norma

(Ilgtspējīgu produktu izstrāde)

9. ATZINĪGI VĒRTĒ Komisijas paziņoto iniciatīvu tiesību aktu priekšlikumus iesniegt kā daļu no visaptveroša un integrēta ilgtspējīgu produktu rīcībpolitikas satvara, kas veicina klimatneitralitāti, energoefektivitāti, resursefektivitāti un netoksisku aprites ekonomiku, aizsargā sabiedrības veselību un bioloģisko daudzveidību, nodrošina aizsardzību un pilnvērtīgas iespējas patērētājiem un publiskā sektora pircējiem;

²² 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgums par labāku likumdošanas procesu (OV L 123, 12.5.2016., 1. lpp.).

10. UZSVER, ka ilgtspējīgu produktu rīcībpolitikas satvarā ietverto produktu ilgtspējas principu pamatā jābūt aprites cikla pieejai, kas samazina ietekmi uz vidi, maksimāli nodrošina vērtības saglabāšanu, piešķir prioritāti ilglietojuma produktiem un pēc iespējas ilgāk saglabā materiālus ekonomikas ciklā (pārdomāt, atteikties, atkalizmantot, samazināt, remontēt, pārveidot un reciklēt), vienlaikus ņemot vērā sociālos aspektus; šajā sakarā AICINA Komisiju nākt klajā ar priekšlikumiem, lai nodrošinātu, ka produktu, kas tiks laisti Eiropas tirgū, izstrādē šie aprites principi tiek apvienoti ar drošu un konceptuāli ilgtspējīgu ķīmikāliju principu un energoefektivitātes principu, vienlaikus nodrošinot to kvalitāti, veiktspēju un produktu drošumu; AICINA Komisiju kopā ar dalībvalstīm un ieinteresētajām personām izstrādāt attiecīgas verificēšanas metodes saistībā ar reciklētā materiāla saturu produktos un attiecīgā gadījumā apsvērt obligāto reciklētā materiāla saturu konkrētām produktu grupām;
11. AICINA Komisiju, pamatojoties uz ietekmes novērtējumu, pievērsties "pārmērīgam patēriņam" un konkrētu vienreizlietojamu produktu daudzuma samazināšanai un arī risināt jautājumu par pāragru nolietojumu, jo īpaši elektrisko un elektronisko iekārtu, tostarp programmatūras, pāragru nolietojumu; ATZINĪGI VĒRTĒ Komisijas nodomu ieviest aizliegumu iznīcināt nepārdotas ilglietojuma preces, izņemot pamatotu iemeslu dēļ;
12. ATZINĪGI VĒRTĒ Komisijas apņemšanos līdz minimumam samazināt un pēc iespējas aizstāt tādu vielu klātbūtni produktos, kas rada bažas; ATBALSTA labāku apriti no piesārņojuma brīvā vidē; AICINA Komisiju nostiprināt integrētu drošību un konceptuālu ilgtspēju kā principu, kas arī veicina turpmāku inovāciju un ķīmisko vielu un atkritumu pareizu pārvaldību; UZSVER, ka liela nozīme ir produktu drošībai, tostarp vielu, kas rada bažas, nepieļaušanai produktu saturā, jo īpaši saistībā ar nebūtisku izmantošanu, un informācijas par ķīmisko sastāvu vieglas pieejamības nodrošināšanai visā produkta aprites ciklā, tostarp atkritumu apsaimniekotājiem un – pēc pieprasījuma – patērētājiem;

13. ATZINĪGI VĒRTĒ Komisijas nodomu iesniegt galveno likumdošanas iniciatīvu, lai paplašinātu Ekodizaina direktīvas tvērumu nolūkā padarīt tās regulējumu piemērojamu plašākam produktu klāstam; AICINA Komisiju izstrādāt jaunus kritērijus, kuru mērķis ir jo īpaši nodrošināt resursefektivitāti, materiālefektivitāti un netoksisku materiālu aprites ciklus, vienlaikus turpinot sekmēt progresu energoefektivitātes jomā, ņemot vērā produkta īpašās iezīmes un nodrošinot produktu drošumu; UZSVER, ka šiem kritērijiem jābūt konkrētiem un pārbaudāmiem;
14. UZSVER, ka ekodizaina kritēriju noteikšanas procesā ir pilnībā jāņem vērā produktu un tirgus attīstība un tādēļ šis process būtu jāpadara efektīvāks, kā arī tajā vajadzētu izvairīties no nevajadzīgiem kavējumiem un administratīvā sloga; MUDINA Komisiju paātrināt šo procesu un trīs gadu laikā pabeigt darbu attiecībā uz katru produktu grupu;
15. NORĀDA, ka produkta vides pēdas nospieduma metode varētu būt viena no metodēm, kas ir ES dažādo produktu rīcībpolitikas instrumentu un ilgtspējīgu produktu satvara pamatā, ņemot vērā arī citas piemērotas metodes;
16. AICINA Komisiju izskatīt tādu jaunu darbījums darbības modeļu sniegtās iespējas, kuri varētu optimizēt produktu un pakalpojumu efektivitāti un ilgtspēju visā vērtības ķēdē, piemēram, produktu koplietošana, noma, atjaunošana, piedāvāšana pakalpojuma veidā vai lietota produkta veidā, kā arī modelis, kas paredz ražotāja īpašumtiesības un atbalstu, vienlaikus atzīstot MVU un patērētāju būtisko nozīmi šajos jaunajos darbījums darbības modeļos; UZSVER remonta sektora sniegtās iespējas ekonomikā un darbvietu radīšanā Eiropā;

Pilnvērtīgu iespēju nodrošināšana patērētājiem un publiskā sektora pircējiem

17. UZSVER nepieciešamību sniegt visaptverošu, pārbaudāmu, standartizētu un viegli pieejamu informāciju par produktu ilgtspēju (piemēram, digitālā formātā), bez zaļmaldināšanas un respektējot komercnoslēpumu un intelektuālo īpašumu; tādēļ AICINA Komisiju noteikt prasības produktiem attiecībā uz vides informāciju, tostarp par to remontējamību, un izpētīt iespēju ieviest regulatīvu vides marķējumu;

18. ATZINĪGI VĒRTĒ Komisijas nodomu ieviest "tiesības uz remontu", kam vajadzētu patērētājiem nodrošināt iespējas, ka viņu produkti tiek saremontēti par saprātīgām izmaksām; UZSVER, ka patērētāju tiesības ir jāpastiprina, lai stimulētu produktu ilglietošanu; UZSVER, ka jebkuras jaunas prasības attiecībā uz ilglietošanu būtu jānosaka, pamatojoties uz tām prasībām, kuras jau ir noteiktas attiecīgajos Komisijas lēmumos par ES ekomarķējumu un Ekodizaina un energomarķējuma paketē (piemēram, rezerves daļu pieejamība, informācija par remontu un tehnisko apkopi, demontāža ar parastiem instrumentiem u. c.), attiecinot šīs prasības uz attiecīgajām produktu kategorijām un padarot tās vērienīgākas;
19. ATZINĪGI VĒRTĒ Komisijas nodomu nodrošināt, ka apgalvojumi attiecībā uz vidi tiek pamatoti ar ietekmi uz vidi visā produktu aprites ciklā, izmantojot produkta vides pēdas nospieduma metodi un citas uz aprites ciklu balstītas metodes; AICINA Komisiju šajā sakarā arī apsvērt esošos instrumentus, piemēram, vides vadības un audita sistēmu un produktu vides deklarācijas saistībā ar informāciju starp uzņēmumiem, vienlaikus prioritāti piešķirot konkrētiem pārbaudītiem un respektabliem jau ieviestiem Eiropas un valstu I tipa ekomarķējumiem;
20. ATZINĪGI VĒRTĒ Komisijas nodomu uzsvērt aprites produktu un pakalpojumu publiskā iepirkuma nozīmi aprites tirgu un investīciju veicināšanā un ATBALSTA, ciktāl tas ir lietderīgi un iespējams, obligātos zaļā publiskā iepirkuma (ZPI) kritērijus, kuru pamatā ir aprites cikla ietekmes analīze un mērķi, un uzsver, ka ir jāievieš ziņošana un pārraudzība attiecībā uz ZPI rīcībpolitikas rezultātu novērtēšanu, vienlaikus mazinot administratīvo slogu; UZSVER, cik liela nozīme ir attiecīgai apmācībai;

(Apritīgums ražošanas procesos)

21. ATGĀDINA, ka aprites ekonomikai ir svarīga nozīme ES industriālās stratēģijas mērķu sasniegšanā; tādēļ ATZINĪGI VĒRTĒ stratēģijā ietvertās darbības, kas aprites ekonomikas principus integrē visās ES rūpniecības nozarēs, vienlaikus nodrošinot, ka aprites palielināšana ir ieguvums ES rūpniecības nozaru konkurētspējai;

22. ATZINĪGI VĒRTĒ Komisijas paziņojumu, ka tā novērtēs iespējas, kā vēl vairāk veicināt industriālo procesu apritīgumu, pārskatot Rūpniecisko emisiju direktīvu ²³ un labāko pieejamo tehnisko paņēmieni atsaucēs dokumentus, vienlaikus precizējot tiesību aktu par atkritumiem piemērojamību; ATBALSTA Komisijas centienus paplašināt ES Vides tehnoloģiju verificēšanas shēmu un uzlabot tās pamanāmību;
23. ATZINĪGI VĒRTĒ atjaunināto ES bioekonomikas stratēģiju ²⁴ un tās uzsvaru uz aprites ekonomikas principu iekļaušanu visās ekonomikas nozarēs, kas izmanto biobāzētus materiālus, un ATZĪST, ka aprites bioekonomika var atbalstīt tādu jaunu augstvērtīgu produktu izstrādi, kurus izgatavo no piemērotiem rūpnieciskajiem atkritumiem vai no blakusproduktiem; NORĀDA – lai biobāzēti produkti un materiāli nākotnē iegūtu nozīmīgu lomu, tiem, tāpat kā visiem citiem produktiem, ir jābūt drošiem videi, un tie nedrīkst apdraudēt atkritumu reciklēšanas plūsmas vai atkritumu rašanās novēršanas pasākumus; UZSVER, ka nepieciešams piemērot pilna aprites cikla metodoloģijas, lai noteiktu to ietekmi uz vidi un enerģijas patēriņu;
24. AICINA ieguldīt Eiropas spējā piemērot aprites un slēgta cikla sistēmas, īpašu uzmanību veltot energoietilpīgu un resursietilpīgu materiālu pārstrādei, kritiski svarīgām izejvielām un ar tām saistīto vajadzīgo ilgtspējīgo tehnoloģiju izstrādei;

Stratēģiskās pieejas svarīgām vērtības ķēdēm

(Vispārēji aspekti)

25. APSTIPRINA aprites ekonomikas rīcības plāna uzsvaru uz ierosinātajām septiņām lielās ietekmes vērtību ķēdēm, jo tās aptver nozīmīgu ES ekonomikas, nodarbinātības, ietekmes uz vidi un siltumnīcefekta gāzu emisiju daļu; ATZINĪGI VĒRTĒ Komisijas nodomu izveidot ilgtspējīgu produktu rīcībpolitikas satvaru, pievērsties svarīgām vērtības ķēdēm ar sistēmiskām uz nozarēm balstītām stratēģijām, vienlaikus UZSVEROT nepieciešamību nodrošināt saskaņotību starp šīm stratēģijām un pievērsties arī sociālajai ietekmei;

²³ Direktīva 2010/75/ES.

²⁴ Dok. 13229/18 – Komisijas paziņojums COM(2018) 673 final.

26. ATBALSTA Komisijas plānu nākt klajā ar Aprītīgas elektronikas iniciatīvu, lai pievērstos plaša patēriņa elektrisko un elektronisko iekārtu ietekmei uz vidi un lai novērstu pāragru nolietojumu, jo īpaši pagarinot to aprites ciklu ar ekodizaina prasību starpniecību, veicinot atjaunināšanas un remonta pasākumus, nodrošinot piekļūstamību rezerves daļām, vēršoties pret šo pieaugošo atkritumu plūsmu un nodrošinot, ka vērtīgas sastāvdaļas un izejvielas, jo īpaši kritiski svarīgas izejvielas, tiek atgūtas un atkal izmantotas Eiropas Savienībā, vienlaikus izmantojot inovācijas un tehnoloģiskās spējas un nosakot minimālās prasības energoefektivitātei; ATZINĪGI VĒRTĒ Komisijas nodomu šajā sakarā ierosināt ieviest vienotu lādētāju standartu;
27. ATBALSTA Komisijas plānu pārskatīt *RoHS* direktīvu ²⁵, lai novērtētu tās efektivitāti un iedarbīgumu, kā arī saskaņotību ar citiem tiesību aktiem, jo īpaši ar *REACH* regulā ²⁶, *EEIA* direktīvā ²⁷, *NOP* regulā ²⁸ un *Ekodizaina* direktīvā ²⁹ paredzēto piemērošanas jomu, definīcijām, prasībām, izņēmumiem un piemērošanas datumiem, lai spēcīnātu un nostiprinātu ES tiesību normas ķīmikāliju jomā un lai racionalizētu lēmumu pieņemšanas procesu;

²⁵ Direktīva 2011/65/ES (kas grozīta ar Direktīvu 2017/2102/ES).

²⁶ Regula 1907/2006/EK.

²⁷ Direktīva 2012/19/ES.

²⁸ Regula 2019/1021/ES.

²⁹ Direktīva 2009/125/EK.

28. ATBALSTA Komisiju visās iniciatīvās, ar kurām veicina elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu (EEIA), jo īpaši augstvērtīgu elektronisko iekārtu atkritumu, rašanās novēršanu un EEIA dalītu savākšanu, lai uzlabotu to sagatavošanu atkārtotai lietošanai vai reciklēšanai; UZSVER, ka šādu pasākumu veicināšanas darbībā būtu jāņem vērā subsidiaritātes aspekti un jau esošās valstu sistēmas un, ciktāl tas ir tehniski iespējams un ekonomiski pamatoti, būtu maksimāli jāpalielina elektronisko iekārtu atlikusī vērtība un funkcionalitāte; UZSVER, ka ir svarīgi novērst tādu lietotu elektrisko un elektronisko iekārtu, kas vairs nav derīgas atkārtotai lietošanai, nelikumīgus sūtījumus, lai izvairītos no negatīvas ietekmes uz veselību un vidi un lai paturētu kritiski svarīgas izejvielas ES;
29. AICINA Komisiju, cita starpā balstoties uz Kopīgā pētniecības centra ziņojumu, ierosināt remontējamības vērtēšanas sistēmu elektriskiem un elektroniskiem produktiem, lai informētu patērētājus par šo produktu remontējamības pakāpi;

(Akumulatori un transportlīdzekļi)

30. ATZINĪGI VĒRTĒ Komisijas priekšlikumu par jaunu tiesisko regulējumu akumulatoriem ³⁰, kura mērķis ir garantēt drošu, cirkulāru un ilgtspējīgu akumulatoru vērtības ķēdi visiem akumulatoriem un ar kuru ieviešs pasākumus saistībā ar vērtību saglabāšanu un optimizēšanu no projektēšanas un ražošanas līdz lietošanai un atkārtotai lietošanai, atjaunošanai un reciklēšanai, un attiecīgā gadījumā stimulēt atkārtoti uzlādējamu akumulatoru lietošanu;
31. ATBALSTA Komisijas nodomu ierosināt pārskatīt Direktīvu par noliektiem transportlīdzekļiem ³¹, lai veicinātu apritīgumu autobūves nozarē, cita starpā ar noteikumiem par ilgtspējīgu dizainu un pēc iespējas augstākas pakāpes remontējamību, kā arī ar labāku izpildes panākšanu, lai novērstu tādas problēmas kā "pazuduši" transportlīdzekļi un nelikumīgi eksportēti noliekti transportlīdzekļi;

³⁰ Dok. 13944/20 + ADD 1 – COM(2020) 798 final.

³¹ Direktīva 2000/53/EK.

32. ATZINĪGI VĒRTĒ Komisijas nodomu ierosināt pārskatīt Direktīvu par iepakojumu un izlietoto iepakojumu ³² nolūkā nodrošināt, ka līdz 2030. gadam viss iepakojums ir atkārtoti lietojams vai reciklējams ekonomiski īstenojamā veidā, samazinot iepakojumu, pārmērīgu iepakojumu un līdz ar to izlietoto iepakojumu; tajā pašā laikā ATZĪMĒ, ka ir jāievēro higiēnas un pārtikas nekaitīguma standarti; NORĀDA, ka minētā direktīva tika pārskatīta 2018. gadā un dalībvalstīm ir vajadzīgs pietiekams laiks, lai to īstenotu; MUDINA Komisiju attiecīgā gadījumā iekļaut noteikumus, kas saistīti ar reciklētiem materiāliem iepakojumā, līdzīgi pieejai, kas Direktīvā par vienreizlietojamiem plastmasas produktiem ³³ izmantota attiecībā uz plastmasas pudelēm;
33. UZSVER, ka, lai sasniegtu šos mērķus, Direktīvas par iepakojumu un izlietoto iepakojumu pārskatīšanā būtu jāatjaunina un jānosaka konkrētāki, efektīvāki un vieglāk īstenojami noteikumi, lai atbalstītu ilgtspējīgu iepakojumu iekšējā tirgū un lai līdz minimumam samazinātu iepakojuma sarežģītību nolūkā veicināt ekonomiski piemērotus risinājumus un uzlabot atkārtotu izmantojamību un reciklējamību, kā arī līdz minimumam samazināt vielas, kas rada bažas, iepakojuma materiālos, jo īpaši pārtikas iepakojuma materiālos; UZSVER, ka izlietota iepakojuma samazināšanā ieguldījumu var dot beztaras pārdošana; UZSVER, ka arī publiska piekļuve dzeramā ūdens krāniem un dzeramam ūdensvada ūdenim var dot ieguldījumu izlietota iepakojuma samazināšanā, un MUDINA Komisiju un dalībvalstis atbalstīt šādus pasākumus; UZSVER, ka, lai veicinātu reciklēšanu, iepakojumu nepieciešams marķēt viegli saprotamā veidā, lai informētu patērētājus par tā reciklējamību un par to, kurā vietā izlietotais iepakojums ir jāizmet;
34. ATZINĪGI VĒRTĒ Komisijas nodomu izstrādāt noteikumus visu plastmasas materiālu drošai reciklēšanai par pārtikas kontaktmateriāliem; AICINA Komisiju ciešā sadarbībā ar attiecīgajiem ražotājiem izstrādāt grafiku atļauju izsniegšanai ar polietilēntereftalātu (PET) saistītiem mehāniskiem procesiem un izstrādāt noteikumus attiecībā uz plastmasu, kas nav PET;

³² Direktīva 94/62/EK.

³³ Direktīva 2019/904/ES.

35. ATBALSTA Komisijas mērķus, kas izklāstīti ES stratēģijā attiecībā uz plastmasu ³⁴, un AICINA Komisiju īstenot tajā paredzētās darbības, kā arī AICINA Komisiju ziņot par to īstenošanu un ietekmi uz vidi, piemēram, par siltumnīcefekta gāzu emisijām un gūto pieredzi, kas var ietekmēt turpmāko politiku;
36. ATGĀDINA, ka ir svarīgi samazināt vienreizlietojamo priekšmetu patēriņu, ja tas ir vislabākais risinājums videi, saskaņoti interpretēt to, uz kādiem produktiem attiecas Direktīva par vienreizlietojamiem plastmasas produktiem, ka ir svarīgi marķēt produktus un izstrādāt standartizētas metodes, ar ko izmērīt reciklēta materiāla saturu produktos, vēlams, balstoties uz saskaņotām verificēšanas metodēm; šajā sakarībā UZSVER iespējamus ieguvumus, ko varētu dot ražotāja paplašināta atbildība (*EPR*);
37. NORĀDA, ka direktīva par vienreizlietojamiem plastmasas produktiem ir labs sākumpunkts kopīgas kvotas ieviešanai attiecībā uz reciklēta materiāla saturu vienreizlietojamās plastmasas dzērienu pudelēs; UZSVER, ka ir svarīgi, lai dalībvalstis uzlabotu plastmasas atkritumu savākšanu, šķirošanu un reciklēšanu un stratēģisko infrastruktūru kvalitatīvai reciklēšanai, un AICINA Komisiju nekavējoties ierosināt turpmākus pasākumus, ar ko veicina lielāku pieprasījumu pēc reciklētiem materiāliem, ierobežo plastmasas atkritumu eksportu ārpus ES un noslēdz reciklēšanas ciklus plastmasas iepakojumam, piemēram, atbalstot iepakojuma depozīta sistēmas vai ražotāja paplašinātu atbildību un nosakot ES minimālās prasības attiecībā uz reciklēta materiāla saturu plastmasas produktos;
38. MUDINA Komisiju un dalībvalstis atbalstīt izmēģinājuma projektus un to, ka tiek izvērstas jaunas inovatīvas tehnoloģijas, piemēram, progresīva plastmasas mehāniskā vai ķīmiskā reciklēšana, vienlaikus nodrošinot, ka tie samazina vispārējo ietekmi uz vidi aprites cikla perspektīvā; AICINA Komisiju izpētīt ķīmiskās reciklēšanas potenciālu kļūt par ilgtspējīgu plastmasas reciklēšanas veidu un definēt nosacījumus, ar kādiem tā būtu uzskatāma par atkritumu reciklēšanas iespēju, kā definēts Atkritumu pamatdirektīvā ³⁵.

³⁴ Dok. 5477/18 + ADD 1 – Komisijas paziņojums COM(2018) 28 final.

³⁵ Direktīva 2008/98/EK (kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar Direktīvu 2018/851/ES).

39. UZSVER, ka jebkādas varbūtējas biobāzētas, biodegradējamās vai kompostējamās plastmasas izmantošanas pamatā vajadzētu būt aprites cikla novērtējumiem par ietekmi uz vidi, pilnībā ņemot vērā atjaunojamo materiālu nozīmi klimata pārmaiņu seku mazināšanā, biodaudzveidības saglabāšanā un pārtikas nodrošinājuma ziņā; tādēļ AICINA Komisiju izstrādāt skaidru politikas regulējumu biobāzētai, biodegradējamai vai kompostējamai plastmasai, lai patērētāji netiktu maldināti, un samazināt plastmasas piedzorojumu un netīšu piesārņojumu, lai nodrošinātu pienācīgu apstrādi un lai izvairītos no tā, ka tiek samazināta citu tipu izlietotas plastmasas reciklēšanas nozīme;
40. ATBALSTA Komisijas centienus pēc iespējas ātrāk noteikt ierobežojumus tīši pievienotai mikroplastmasai un novērst piesārņojumu no plastmasas granulām, lai aizsargātu gan vidi, gan cilvēku veselību, un pēc tam izstrādāt un saskaņot metodes, ar ko mēra netīši vidē nokļuvušas mikroplastmasas daudzumu, piemēram, no tādiem produktiem kā tekstilizstrādājumi, riepas, krāsas un pārklājumi, lai veiktu turpmākus pasākumus ar mērķi novērst piesārņojumu no šiem avotiem, un IEROSINA balstīties uz darbu, kas noris saistībā ar Jūras stratēģijas pamatdirektīvas ³⁶ kopējo īstenošanas stratēģiju;
41. ATBALSTA visus centienus papildināt trūkstošo zinātnisko informāciju par mikroplastmasu vidē, tostarp uz zemes un gaisā, dzeramajā ūdenī, biotā un pārtikā, par tās izcelsmi un ietekmi uz cilvēku veselību;
42. AICINA Komisiju ierosināt saistības attiecībā uz mikroplastmasu, tostarp preventīvus pasākumus, lai samazinātu mikroplastmasas daudzumu vidē; UZSVER, ka preventīvi pasākumi jāīsteno visā aprites ciklā, piemēram, ražojot produktus tādā veidā, kas nepieļauj mikroplastmasas emisijas, vai aprīkojot veļas mazgājamās mašīnas ar filtriem;

³⁶ Direktīva 2008/56/EK.

43. ATZINĪGI VĒRTĒ Komisijas paziņojumu attiecībā uz visaptverošu ES Stratēģiju par tekstilizstrādājumiem un AICINA Komisiju izstrādāt stratēģiju saskaņā ar Padomes jau agrāk paustajām bažām un ieteikumiem ³⁷, tostarp, izmantojot ekodizaina un patērētāju informācijas (marķēšanas sistēmas) pasākumus un, ja nepieciešams, *EPR* sistēmas, kā arī samazinot un pakāpeniski izskaužot vielas, kas rada bažas, ņemot vērā dzijas, audumu un tekstilizstrādājumu pilnīgu aprites ciklu, tostarp to radītās siltumnīcefekta gāzu emisijas, to ietekmi uz vidi, veselību un darba apstākļiem; AICINA Komisiju apsvērt konkrētām nozarēm paredzētus tiesību aktus; ATBALSTA to, ka gaidāmajā ES Stratēģijā par tekstilizstrādājumiem iekļauj priekšlikumu aizliegt neizpārdotu ilglietojuma preču iznīcināšanu; NORĀDA, ka minētajā stratēģijā būtu jāiekļauj ne vien jaunas prasības ES ražotājiem, bet arī instrumenti, ar ko stimulē patērētāju paradumu maiņu, ilgtspējīgas reciklēšanas tehnoloģijas un pieprasījumu pēc reciklētiem tekstilizstrādājumiem, ņemot vērā, ka, sākot ar 2025. gadu, dalībvalstīm ir pienākums ieviest obligātu atsevišķu tekstilatkritumu savākšanu; MUDINA Komisiju analizēt "ātrās modes" ietekmi uz vidi;
44. UZSVER Covid-19 krīzes īpašo ietekmi uz šo nozari visā pasaulē un nepieciešamību strādāt ar ieinteresētajām personām, tostarp ar patērētājiem un sociālajiem remonta pakalpojumu tīkliem, atjaunot to atbilstīgi ilgtspējīgākiem, apritīgākiem un konkurētspējīgākiem uzņēmējdarbības modeļiem, kas rada vērtību, darbvietas un noturīgas, videi labvēlīgas un sociāli taisnīgas vērtības ķēdes, tostarp materiālu ciklos pakāpeniski atsakoties no vielām, kas rada bažas, Eiropā un citur pasaulē;
45. NORĀDA, ka atveseļošanas process, reaģējot uz Covid-19 krīzi, rada izdevību palielināt investīcijas ilgtspējīgos risinājumos un uzņēmējdarbības modeļos, tostarp biošķiedru un uz atkritumiem balstītu šķiedru, tai skaitā vilnas, ražošanā, efektīvā dalītā savākšanā un iekārtās, ar kurām sagatavo atkārtotai izmantošanai, reciklēšanā no apģērba uz apģērbu, augstas kvalitātes reciklēšanas tehnoloģijās un iekārtās, ar kurām rada vērtību no turpmākām atkritumu plūsmām, kā arī ilgtspējīgos novatoriskas konstrukcijas risinājumos, piemēram, "inteliģentos tekstilizstrādājumos";

³⁷ Dok. 12791/19 – 2019. gada 4. oktobra Padomes secinājumi: "Pilnīgāka aprīte – pāreja uz ilgtspējīgu sabiedrību".

46. ATKĀRTOTI NORĀDA, ka būvniecības un ēku nozare ir ļoti materiālintensīva, energointensīva un siltumnīcefekta gāzu emisiju ziņā intensīva un ka tai jāizstrādā integrēti pilna aprites cikla ilgtspējas un apritīguma principi; tāpēc ATZINĪGI VĒRTĒ Komisijas visaptverošo pieeju būvētajai videi, ņemot vērā gan iemiesotās, gan funkcionālās siltumnīcefekta gāzu emisijas no būvniecības darbiem (ēkas, infrastruktūra un izbūvētie aktīvi) to aprites ciklā, un NORĀDA, ka tas ir saistīts ar prasībām pret būvizstrādājumu ražošanas nozari, kā arī celtniecības un nekustamo īpašumu nozari un ar šo nozaru iespējamajiem ieguldījumiem klimatneitrālā, bioloģiskajai daudzveidībai labvēlīgā, energoefektīvā un resursefektīvā un apritīgā Eiropā; IEROSINA ņemt vērā būvniecības un ēku nozares zaļināšanas sociālos aspektus; ATKĀRTOTI AICINA Komisiju izskatīt iespējas izmantot *EPR* shēmas, lai būvniecības un ēku sektorā stimulētu aprites darbības modeļus; UZSVER, cik svarīgi ir nodrošināt atbilstošu apmācību un kvalifikācijas celšanu visās ar būvniecību saistītās profesijās, lai sasniegtu šos mērķus;
47. ATZINĪGI VĒRTĒ Komisijas paziņojuma "Eiropas renovācijas vilnis" ³⁸ pieņemšanu, NORĀDOT, ka tādām renovācijas vilnim piemīt ievērojams potenciāls palielināt būvētās vides ilgtspēju, samazinot resursu un enerģijas patēriņu un siltumnīcefekta gāzu emisijas ēku ekspluatācijas laikā (resursefektīva un energoefektīva renovācija) un ēkās iemiesotās emisijas, ilgāk izmantojot iebūvētos resursus un nepieciešamo enerģiju un dodot ieguldījumu materiālu aprites ciklu palēnināšanā, arī atkārtoti izmantojot celtniecības elementus un produktus, izmantojot biobāzētus produktus, materiālus un otreizējas izejvielas, materiālos visā to aprites ciklā samazinot to vielu daudzumu, kas rada bažas, saglabājot kultūras mantojumu un pilsētu struktūras un saglabājot vai radot augsti kvalificētas darbvietas; NORĀDA UZ ieguvumiem, ko dotu tādu prasību ieviešana kā digitālās ēku pases un produktu vides deklarācijas; NORĀDA, ka renovācijas darbi ir jāveic atbilstīgi augstākajiem veiktspējas standartiem, lai sniegtu ieguldījumu klimatneitrālā Eiropā un lai izvairītos no enerģētiskās iesūkštes un CO₂ iesūkštes uz vairākām desmitgadēm;

³⁸ Dok. 11855/20 + ADD 1 – Komisijas paziņojums COM(2020) 662 final.

48. UZSVER, ka ir svarīgi pievērsties visu būvizrādājumu, tostarp otrreizējo izejvielu, kā arī ēku, infrastruktūras un citu izbūvēto aktīvu, ilgtspējas rādītājiem apvienojumā ar tehnisko, funkcionālo, energoefektivitātes un resursu efektivitātes, sociālo, vides un veselības prasību izpildi; UZSVER, ka ar aprites ciklu saistīts ietekmes uz vidi un resursu izmantošanas novērtējums, kā arī siltumnīcefekta gāzu emisiju novērtējums attiecībā uz ēkām, pilsētām, reģioniem un valsts ēku fondu var veicināt attīstību virzībā uz aprites, bioloģiskajai daudzveidībai labvēlīgu un klimatneitrālu ēku fondu Eiropā kā daļu no ES ilgtspējas mērķu sasniegšanas; NORĀDA, ka ES līmeņa(-u) regulējums piedāvā aprites cikla izvērtēšanas un salīdzināšanas platformu ³⁹; ATGĀDINA, ka Atkritumu pamatdirektīvā Komisijai ir noteikts pienākums apsvērt mērķrādītāju noteikšanu būvgrižu un ēku nojaukšanas atkritumu reciklēšanai;
49. ATZINĪGI VĒRTĒ Komisijas priekšlikumu atbalstīt iniciatīvas, ar ko samazina augsnes noslēgšanu un atjauno degradētas teritorijas, un paplašināt drošu, ilgtspējīgu un apritīgu izņemtas augsnes izmantošanu, atzīstot, ka apritīgums varētu samazināt zemes izmantojuma ietekmi un veicināt ekosistēmu atjaunošanu; UZSVER, ka dalībvalstīm ir pilnībā jāīsteno spēkā esošie tiesību akti, jo īpaši *Natura 2000* ⁴⁰, kuru mērķis ir novērst jaunu konstrukciju nelabvēlīgu ietekmi uz bioloģisko daudzveidību;
50. UZSVER, ka saskaņā ar ilgtspējas un apritīguma principiem priekšnoteikums ēku celtniecībai vai renovācijai ir tādu drošu, augstas kvalitātes resursefektīvu un energoefektīvu būvizrādājumu pieejamība, par kuriem ir pieejama tehniska, klimata, vides un ar veselību saistīta būvizrādājumu informācija, un UZSVER, ka to ražošanā pēc iespējas būtu jāizmanto kvalitatīvas un sertificētas otrreizējas izejvielas vai ilgtspējīgi ražoti biobāzēti produkti un materiāli;

³⁹ https://ec.europa.eu/environment/topics/circular-economy/levels_en.

⁴⁰ Saskaņā ar Direktīvām 92/43/EEK (Dzīvotņu direktīva) un 2009/147/EK (Putnu direktīva).

(Pārtika, ūdens un barības vielas)

51. NORĀDA, ka jebkura jauna iniciatīva par vienreizlietojamu produktu aizstāšanu pārtikas nozarē tehniski un ekonomiski iespējamā veidā būtu cieši jāsaista ar to pasākumu izvērtēšanu, kas ieviesti, īstenojot direktīvu par vienreizlietojamiem plastmasas produktiem, un ar ilgtspējīgu produktu politikas iniciatīvas sagatavošanu;
52. NORĀDA, ka ūdens ir resurss, kura vērtība aizvien pieaug, un ATGĀDINA, ka vērtīgus materiālus var atgūt notekūdeņu attīrīšanas procesā un no notekūdeņu dūņām un ka ūdens atkalizmantošana lauksaimniecībā un citās nozarēs, piemēram, rūpnieciskos procesos, var veicināt efektīvu ūdens izmantošanu; UZSVER, ka attīrītu komunālo notekūdeņu atkalizmantošanai apūdeņošanā atsevišķos gadījumos var būt mazāka ietekme uz vidi, nekā dabisku ūdens avotu ekspluatācijai; ATZINĪGI VĒRTĒ Komisijas nodomu pieņemt Integrētas barības vielu pārvaldības plānu un Komisijas nodomu, cik drīz vien iespējams, apsvērt iespēju pārskatīt direktīvas par notekūdeņu attīrīšanu ⁴¹ un notekūdeņu dūņām ⁴², lai palielinātu to ieguldījumu aprites ekonomikā, vienlaikus nodrošinot vides un cilvēku un dzīvnieku veselības aizsardzību, tostarp pakāpenisku atteikšanos no vielām, kas rada bažas, materiālu aprites ciklos, arī saskaņā ar Regulu par mēslošanas līdzekļiem ⁴³;

Atkritumu novēršana, iespēju radīšana

(Novēršana, sagatavošana atkārtotai izmantošanai, reciklēšana un cita veida atgūšana)

53. ATZINĪGI VĒRTĒ uzsvaru, kas aprites ekonomikas rīcības plānā likts uz atkritumu rašanās novēršanu, un UZSVER, ka daudzi risinājumi ir saistīti ar efektīvu produktu politiku, kas jāpārvērš konkrētās darbībās un pasākumos, ar kuriem veicina atkritumu rašanās novēršanu, piemēram, jāpagarina izstrādājumu aprites cikls;

⁴¹ Padomes Direktīva 91/271/EEK.

⁴² Padomes Direktīva 86/278/EEK.

⁴³ Regula 2019/1009/ES.

54. UZSVER, ka ar Atkritumu pamatdirektīvas pārskatīšanu ir nosprausti vērienīgi mērķi, un NORĀDA, ka šo mērķu sasniegšanu varētu veicināt investīcijas, ko pastiprina *Next Generation EU* un DFS, un citi finanšu instrumenti; NORĀDA uz atlikušajām problēmām īstenošanā un uz nepieciešamību piemērot paraugpraksi, izmantojot ekonomikas instrumentus, piemēram, *EPR*; šajā sakarā UZSVER *EPR* nozīmi tādu mērķu sasniegšanā, kas ir saistīti ar atkritumu rašanās novēršanu un apsaimniekošanu, kā arī aprītes ekonomikas sekmēšanu; AICINA dalībvalstis stiprināt esošo *EPR* shēmu īstenošanu un MUDINA Komisiju izskatīt iespēju vajadzības gadījumā paplašināt *EPR*, ietverot arī citas produktu grupas;
55. MUDINA Komisiju izskatīt iespēju noteikt vērienīgu un pārbaudāmu atkritumu samazināšanas mērķu kopumu attiecībā uz tām atkritumu plūsmām, kam ir vislielākā ietekme; vienlaikus UZSVER, ka jebkādiem jauniem priekšlikumiem vajadzētu būt balstītiem uz visaptverošu ietekmes novērtējumu, un ATZĪST, ka 2018. un 2019. gadā tika apstiprināti vērienīgi reciklēšanas mērķi attiecībā uz sadzīves atkritumiem un iepakojumu, un vienreizējas lietošanas plastmasas izstrādājumiem un ka tie tikai tagad tiek īstenoti dalībvalstīs; MUDINA Komisiju pievērsties vairākām gaidāmām tiesību aktu par atkritumiem pārskatīšanām, apvienojot ar tiem saistītās iniciatīvas; UZSVER, ka ir nepieciešams stiprināt remonta un atkārtotas lietošanas sistēmas ES, un AICINA Komisiju apsvērt iespēju intensificēt ES mēroga diskusiju par remonta un atkārtotas lietošanas sistēmām attiecībā uz atsevišķiem ražojumiem;
56. ATBALSTA tādu dalītās savākšanas sistēmu un selektīvās šķirošanas sistēmu nostiprināšanu ES, kuras nodrošina skaidrību un ērtību ES iedzīvotājiem, tādējādi ļaujot ne vien sasniegt paaugstinātus reciklēšanas mērķrādītājus, bet arī uzlabot otrreizējo izejvielu kvalitāti un izmaksu un resursu efektivitāti, tomēr UZSVER, ka jebkādā dalītās savākšanas sistēmu racionalizēšanā ES līmenī ir jāievēro dalībvalstu specifiskās iezīmes un subsidiaritātes un proporcionalitātes princips, un tām ir jābalstās uz paraugpraksi; NORĀDA, ka ir jāizstrādā dalītās savākšanas, inovatīvas šķirošanas un reciklēšanas paņēmieni un jāpalielina spējas, lai nodrošinātu dalīti savāktu atkritumu atbilstošu apstrādi Eiropas Savienībā;

57. UZSVER, ka ir jāuzlabo atkritumu apsaimniekošana un aprītīgās atkritumu apsaimniekošanas sistēmas, kas atbilst atkritumu apsaimniekošanas hierarhijai, un tādējādi UZSVER, cik svarīgi ir pakāpeniski atteikties no vielām, kas rada bažas, un līdz ar to ATBALSTA netoksisku sekundāro izejvielu pastiprinātu apriti no toksikantiem brīvā vidē; tādēļ ATZINĪGI VĒRTĒ to, ka ir pieņemts Komisijas paziņojums "Ilgspēju sekmējoša ķīmikāliju stratēģija – Ceļā uz vidi, kas brīva no toksikantiem" ⁴⁴;
58. NORĀDA, ka ir vajadzīgas turpmākas investīcijas inovācijā un infrastruktūrā attiecībā uz tām tehnoloģijām un spējām, kas vajadzīgas, lai sagatavotos atkārtotai izmantošanai, šķirošanai un kvalitatīvai reciklēšanai Eiropā, un vienlaikus norāda, ka ir jāizveido un jāizmanto attiecīga infrastruktūra, tostarp – atsevišķos gadījumos – cita veida resursu atgūšanai no atkritumiem, vienlaikus ievērojot atkritumu apsaimniekošanas hierarhiju un tādā veidā, lai līdz minimumam samazinātu kaitīgo ietekmi uz vidi un klimatu un lai vajadzības gadījumā atbalstītu nozares MVU; turklāt UZSVER, ka atkritumu eksportu var efektīvi samazināt, uzlabojot un paplašinot reciklēšanas kapacitāti un popularizējot marķējumu "reciklēts Eiropā";

(Eiropas otrreizējo izejvielu tirgus stiprināšana; atkritumu sūtījumi)

59. ATZINĪGI VĒRTĒ ES atkritumu sūtījumu regulas ⁴⁵ gaidāmo pārskatīšanu, lai vēl lielākā mērā reglamentētu atkritumu sūtījumus, jo īpaši tādu atkritumu eksportu uz trešām valstīm, kas var būt kaitīgi videi un cilvēku veselībai sūtījumu galamērķa valstīs, kā arī lai nodrošinātu sūtījumu efektīvas kontroles un stiprinātu likuma izpildi pret nelikumīgiem atkritumu sūtījumiem, vienlaikus izmantojot digitālos risinājumus un elektronisko datu apmaiņu, lai procedūras padarītu efektīvākas, bet – tajā paša laikā – neietekmējot vides aizsardzības līmeni, lai ES nodrošinātu atkritumu sūtījumu raitāku darbību, kam ir izšķiroša nozīme tāda spēcīga otrreizējo izejvielu vienotā tirgus izveidē, kas balstīts uz augstiem vides standartiem un pārredzamību;

⁴⁴ Dok. 11976/20 + ADD 1 – Komisijas paziņojums COM(2020) 667 final.

⁴⁵ Regula 1013/2006/EK.

60. UZSVER, cik svarīgi ir stiprināt tādu otrreizējo izejvielu iekšējo tirgu, kura pamatā ir augsti vides, drošības un kvalitātes standarti un pārredzamība, lai uzlabotu otrreizējo izejvielu piegādi un optimizētu to izmantošanu un ar šādu rīcību samazinātu ES atkarību no primārajiem resursiem un palielinātu tās stratēģisko autonomiju, vienlaikus saglabājot atvērtu ekonomiku; UZSVER, ka ir nepieciešams stimulēt otrreizējo izejvielu izmantošanu jaunos produktos; šajā kontekstā PASVĪTRO, cik svarīgi ir pilnveidot Eiropas standartus un veicināt pasaules mēroga standartus un sertifikāciju attiecībā uz otrreizējo izejvielu saturu un kvalitāti, no kā labums būtu visai vērtības ķēdei, un cik svarīgi to pieprasījuma stimulēšanā ir izmantot publisko iepirkumu, un AICINA dalībvalstis un Eiropas iestādes izmantot šos instrumentus;
61. MUDINA Komisiju izvērtēt, vai ir iespējams ar digitālo platformu starpniecību izveidot galveno otrreizējo izejvielu tirgus novērošanas centru, lai cita starpā apzinātu reciklētu otrreizējo izejvielu piedāvājumu un pieprasījumu un lai tādējādi atvieglinātu otrreizējo izejvielu iekšējo tirgu un darītu iespējamu sekmīgu sadarbību starp uzņēmumiem, ar ko tiktu veicināta industriālā simbioze un industriālās alianses;
62. PASVĪTRO, cik svarīgi ir saskaņoti atkritumu stadijas beigu kritēriji un standartizācija, kas var būtiski uzlabot otrreizējo izejvielu tirgu; ATZINĪGI VĒRTĒ Komisijas plānus – turpināt darbu pie tā, lai konkrētām atkritumu plūsmām vajadzības gadījumā izstrādātu detalizētākus ES mēroga kritērijus attiecībā uz atkritumu stadijas beigām; ATZĪMĒ, ka šiem kritērijiem vajadzētu būt administratīvā ziņā funkcionāliem; MUDINA Komisiju paplašināt minēto darbu arī attiecībā uz blakusproduktiem;

63. UZSVER, ka atkritumu apstrāde ir jāveic pēc iespējas augstākā atkritumu apsaimniekošanas hierarhijas līmenī un ka visās dalībvalstīs iespējami drīz ir jāizbeidz neapstrādāto sadzīves atkritumu apglabāšana poligonos, ņemot vērā tālāko reģionu specifisko situāciju, un ATGĀDINA par atkritumu apglabāšanas poligonu kaitīgo ietekmi uz vidi, klimata pārmaiņām un izvirzīto mērķi – izveidot aprites ekonomiku; UZSVER, cik liela nozīme ir dalītai savākšanai, šķirošanai un kvalitatīvai reciklēšanai, kā arī tam, lai līdz minimumam samazinātu incinerācijas nepieciešamību; AKCENTĒ, ka ir nepieciešama mērķtiecīgāka rīcība, lai novērstu atkritumu nelikumīgu izgāšanu un lai atkritumus apsaimniekotu videi nekaitīgā veidā; UZSVER, ka attiecīgā infrastruktūra ir jābūvē un jāekspluatē tā, lai līdz minimumam samazinātu kaitīgo ietekmi uz veselību, vidi un klimata pārmaiņām;

Aprites ekonomika un digitālās tehnoloģijas

64. UZSVER, ka digitalizācija ir svarīgs priekšnosacījums tam, lai aprites ekonomika darbotos, pastiprinot resursefektivitāti un vērtības saglabāšanu vērtības ķēdēs, piemēram, nodrošinot informācijas par produktiem plūsmu, kas tādējādi rada pārredzamību un uzticēšanos uzņēmumiem, regulatoriem un patērētājiem, vienlaikus nodrošinot augstā līmenī garantētu datu drošību; MUDINA Komisiju nākt klajā ar priekšlikumu par digitālo produktu pasēm, kas ļautu izsekot un identificēt produktus un kurās cita starpā būtu ietverta informācija par izcelsmi, sastāvu, tostarp par vielu, kas rada bažas, klātbūtni, kritiski svarīgo izejvielu saturu, reciklēto materiālu saturu, iespējām vai norādēm par atkārtotu izmantošanu, remontu un savākšanu pēc to izmešanas, izjaukšanas un darbībām ar tiem kā atkritumiem; UZSVER iespējas, ko rada digitālās tehnoloģijas efektīvākai atkritumu apsaimniekošanai, sākot no atkritumu vākšanas, šķirošanas, resursu atgūšanas un apstrādes līdz uzlabotai reciklēšanas spēju plānošanai;

65. MUDINA Komisiju sadarbībā ar dalībvalstīm un ieinteresētajām personām izveidot standartizētu Eiropas datu telpu viedam aprītīgam lietojumam ar datiem par vērtības ķēdēm un informāciju par produktiem; PRASA Komisijai sadarbībā ar dalībvalstīm izvērtēt, kādas esošās datubāzes un kurus datus, kas savākti saskaņā ar likumdošanas instrumentiem, var izmantot par sākumpunktu digitālām produktu pasēm; UZSVER, ka nolūkā nodrošināt datu izmantošanas sadarbību un drošību ir vajadzīgi datu apmaiņas standarti un protokoli;
66. APSTIPRINA, ka ir jāsamazina IKT, digitālo tehnoloģiju, digitāli iespējotu risinājumu un saistīto pakalpojumu radītā oglekļa pēda un enerģijas un izejvielu izmantošanas ietekme; MUDINA Komisiju izveidot vai pielāgot esošās IKT sistēmu, elektrisko un elektronisko ierīču ekodizaina prasības, lai palielinātu iespēju tās atkārtoti izmantot, to ilgizturību, iespējas tās salabot un reciklēt un lai atvieglinātu izjaukšanu un ekstrakciju komponentu un nebīstamu vielu atkārtotai izmantošanai, īpašu uzmanību pievēršot kritiski svarīgajām izejvielām;
67. MUDINA Komisiju un attiecīgās ieinteresētās personas aprites ekonomikas rīcības plāna darbību īstenošanā iekļaut visas ilgtspējīgas digitalizācijas iespējas; MUDINA dalībvalstis mobilizēt publiskās un privātās investīcijas, tostarp īstenojot atveseļošanas un noturības plānus, lai palīdzētu panākt klimatneitralitāti un aprites ekonomiku, kā arī izmantojot IKT nozares ieguldījumu;

Aprītīguma nodrošināšana, sekmēšana un integrēšana vienotajā tirgū

(Sekmīgi funkcionējošs vienotais tirgus)

68. UZSVER, ka vienotā tirgus sekmīga darbība ir svarīgs nosacījums, no kura atkarīgi zaļās un digitālās pārkārtošanās panākumi, jo tas rada kritisko masu, kas vajadzīga, lai stimulētu inovatīvu un ilgtspējīgu ražošanu un patēriņu;

69. UZSVER, ka ir nepieciešams skaidrs un konsekvents efektīvu regulatīvo un neregulatīvo instrumentu satvars, it sevišķi harmonizācija un savstarpēja atzīšana, lai pastiprinātu ilgtspējīgu un apritīgu modeļu konkurētspēju un lai ieinteresētajām personām radītu uzticēšanos un stabilitāti; šajā sakarā NORĀDA uz nepieciešamību veicināt investīcijas un uz to, ka ekonomiskie instrumenti var būtiski stimulēt aprites darījumdarbības modeļu konkurētspēju;
70. UZSVER asimetrijas jautājumu, kas kļūs aktuāls vienotajā tirgū un ko radīs vienlaicīga lineāru produktu (kas ražoti pa zemām izmaksām un bez ekoloģiska rakstura ierobežojumiem) un apritīgu produktu (kas ražoti saskaņā ar aprites ekonomikas principiem) klātbūtne, arī tāpēc, ka ir palielinājusies produktu tirdzniecība tiešsaistē; tādēļ UZSVER, ka liela nozīme ir efektīvai tirgus uzraudzībai ES mērogā, balstoties uz Tirgus uzraudzības regulu ⁴⁶, un īstenošanai, lai ne tikai radītu priekšrocības patērētājiem, bet arī nodrošinātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus uzņēmumiem;
71. UZSVER skaidra un konsekventa tiesiskā regulējuma nozīmi publisko un privāto investīciju novirzīšanā uz inovatīvu aprites uzņēmējdarbību un infrastruktūru, lai līdz 2050. gadam nodrošinātu pārkārtošanos uz klimatneitrālu ES; PASVĪTRO, cik svarīga ir ilgtspējīga finansējuma programma un jo īpaši ES taksonomija, kas kalpo par orientieri tādu darbību identificēšanai, kuras dod ieguldījumu pārejā uz aprites ekonomiku; tādējādi UZSVER *Next Generation EU* un DFS finansējuma spēju piesaistīt privāto kapitālu, lai atbalstītu investīcijas aprites praksē, un AICINA visas dalībvalstis izmantot savus atveseļošanas un noturības plānus aprites investīciju veicināšanai; AICINA Komisiju izstrādāt apritīguma kritērijus saistībā ar Taksonomijas regulu ⁴⁷ un nodrošināt atbilstīgu informācijas sniegšanu saistībā ar Nefinanšu informācijas atklāšanas direktīvu ⁴⁸, vienlaikus nodrošinot abu minēto kritēriju saskaņotību;

⁴⁶ Regula 2019/1020/ES.

⁴⁷ Regula 2020/852/ES.

⁴⁸ Direktīva 2014/95/ES.

72. UZSVER, ka videi kaitīgu subsīdiu apjoma samazināšana un pakāpeniska izbeigšana ir galvenie komponenti pārejā uz aprites ekonomiku;
73. ATZĪST, ka valsts stimulu kopumiem ir papildinoša funkcija mūsu ekonomikas atjaunošanā un pārveidē virzībā uz aprites ekonomiku, un ATZINĪGI VĒRTĒ to, ka pēdējā laikā konkrētām valstīm adresētajos ieteikumos Eiropas pusgada procesa ietvaros ir sniegtas norādes šādiem pasākumiem; ATZĪMĒ, ka finansējuma efektīvu piešķiršanu var atbalstīt ar savstarpēju mācīšanos no līdzbiedriem, konsultatīviem pakalpojumiem un tehniskiem padomiem;

(Pētniecība, informēšana, izglītība un apmācība un iespēju nodrošināšana pilsoniskajai sabiedrībai)

74. UZSVER, ka pētniecība, inovācija, informācija, izglītība un apmācība, kā arī sadarbība ar uzņēmumiem un nozares pārstāvjiem ir izšķirošs faktors pārejā uz aprites ekonomiku, jo īpaši izpratnes veidošanā vispārējās sabiedrības, politikas veidotāju un citu attiecīgu ieinteresēto personu vidū, lai tās varētu pilnvērtīgi piedalīties virzībā uz ilgtspējīgākiem dzīvesveidiem un patēriņa modeļiem;
75. UZSVER, ka ir jāņem vērā pārejas uz aprites ekonomiku sociālā dimensija, šajā nolūkā apsverot, vai ir vajadzīga prasmju attīstīšana (pārqualifikācija un kvalifikācijas celšana), mūžizglītība, izglītības un apmācību sistēmu pielāgošana un modernizēšana, paradumu maiņa un vai ir vajadzība pēc sociāli iekļaujošas un taisnīgas pārejas, kā arī apsverot specifisku konkrētu sociālo grupu un dalībvalstu un reģionu problemātiku; UZSVER, cik svarīga aprites ekonomikas un zaļās atveseļošanas un digitālās pārkārtošanās kontekstā ir jaunā Prasmju programma Eiropai ⁴⁹;

⁴⁹ Dok. 9349/20 – Komisijas paziņojums COM(2020) 274 final.

76. UZSVER svarīgo lomu un potenciālu, kāds pārejā uz aprites ekonomiku ir pilsētām un reģioniem, izceļot vietējā mēroga pieejas, un ATZĪMĒ *Next Generation EU* un kohēzijas politikas finansējuma būtisko potenciālu pilsētu un reģionālo aprites iniciatīvu un vietējo darbvietu radīšanas atbalstam;
77. UZSVER, ka ar īpašu pētniecības un inovācijas finansējumu saskaņā ar ierosināto programmu "Apvārsnis Eiropa" 2021.–2027. gadam var sekmēt Eiropas vadošās pozīcijas turpmāku izvēšanu ilgtspējīgo un aprītīgo tehnoloģiju un inovatīvu aprites darījumdarbības modeļu jomā;
78. ATZĪST būtiskās problēmas, ar kurām saskaras MVU, un nepieciešamību atbalstīt MVU spēju veidošanu, izmantojot tādus esošos tīklus kā Eiropas Resursefektivitātes zināšanu centrs (*EREK*) vai Eiropas Biznesa atbalsta tīkls (*EEN*), un IZCEĻ nozīmi, kāda ir klasteru veidošanai, kas atvieglo pāreju, un tam, ka MVU ievieš un izvērs aprītīgo inovāciju, jaunas tehnoloģijas un industriālo simbiozi; UZSVER, ka aprites ekonomikas sasniegšanā svarīga loma ir tādiem kompetenču centriem un inovāciju infrastruktūrai, kam uzņēmēji var piekļūt pēc iespējas plašāk un kur uzņēmēji varēs apgūt ekodizaina un videi draudzīga uzņēmuma pārvaldīšanas prasmes;
79. UZSVER, ka liela nozīme ir ieinteresēto personu iesaistei pārejā uz aprites ekonomiku, un aicina Komisiju izmantot potenciālu, kas piemīt Eiropas aprites ekonomikas jautājumos ieinteresēto personu platformai – kura tiek pārvaldīta kopā ar Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteju – un citām dalībvalstīs pastāvošām platformām;
80. ŅEM VĒRĀ, ka ilgtspējas iniciatīvu kļūst vairāk, jo īpaši apģērbu ražošanas nozarē, tostarp pilsoniskās sabiedrības iniciatīvu, un AICINA Komisiju un dalībvalstis atbalstīt un sekmēt šo tendenci;

Vadošā loma globālos centienos

81. ATBALSTA Komisijas vērienīgo mērķi – veicināt globālu pārvirzi uz aprites ekonomiku, arī stiprinot starptautisko sadarbību šajā sakarā;
82. UZSVER Starptautiskā resursu paneļa konstatējumus attiecībā uz globālo resursu izmantojumu un materiālo resursu ieguves un pārstrādes ietekmi, AICINA Komisiju apzināt iespējas noteikt ilgtspējīgam dabas resursu izmantojumam "drošu darbības telpu" un sākt globālu diskusiju par dabas resursu pārvaldību un iespējām, kā uzlabot pašreizējo situāciju, tostarp, izmantojot starptautisku nolīgumu;
83. ATZINĪGI VĒRTĒ Komisijas iniciatīvas, kuru nolūks ir atvieglināt divpusējos un daudzpusējos dialogus un integrēt aprites ekonomiku brīvās tirdzniecības nolīgumos, ES ārpolitikas finansēšanas instrumentos un izpratnes un atbalsta veidošanā par aprites ekonomikas principiem visā pasaulē, piemēram, izmantojot aprites ekonomikas misijas; AICINA Komisiju un dalībvalstis turpināt sadarboties visos attiecīgajos forumos, arī ANO Ģenerālajā asamblejā un ANO Vides asamblejā; šajā sakarībā ATZINĪGI VĒRTĒ Komisijas priekšlikumu ANO Vides asamblejas piektajā sanāksmē (*UNEA-5*) sākt "Globālu aliansi aprites ekonomikai un resursefektivitātei. Virzība uz taisnīgu pārkārtošanos";
84. ATZINĪGI VĒRTĒ Komisijas iniciatīvu panākt globālu vienošanos par plastmasu, lai līdz minimumam samazinātu plastmasas, tostarp plastmasas atkritumu, negatīvo ietekmi uz vidi, un APŅEMAS strādāt pie tā, lai virzītos uz šādu globālu vienošanos, jo īpaši nolūkā mazināt jūras piedrazojumu ar plastmasu un mikroplastmasu, un MUDINA dalībvalstis un Komisiju tikmēr turpināt rīkoties valsts un reģionālā līmenī;

85. UZSVER, cik svarīgs ir process saskaņā ar starptautiskas ķīmisko vielu pārvaldības stratēģisko pieeju (*SAICM*), lai nākamajā starptautiskās konferences par ķīmisko vielu pārvaldību (*ICCM*) sanāksmē pieņemtu lēmumu par stingru sistēmu ķīmikāliju un atkritumu drošai pārvaldībai pēc 2020. gada;
86. ATBALSTA vērienīgus starptautiskus pasākumus visās tajās politikas jomās, kas ir svarīgas, lai varētu paātrināt globālo pāreju uz aprites ekonomiku, piemēram, atkritumu apsaimniekošanu, ķīmikāliju pārvaldību un cīņu pret nelikumīgiem atkritumu un ķīmikāliju sūtījumiem, tādos starptautiskos nolīgumos kā Bāzeles Konvencija par kontroli pār kaitīgo atkritumu robežšķērsojošo transportēšanu un Roterdamas konvencija par procedūru, saskaņā ar kuru starptautiskajā tirdzniecībā dodama iepriekš norunāta piekrišana attiecībā uz dažām bīstamām ķīmiskām vielām un pesticīdiem;

Progresā pārraudzība virzībā uz apritīgumu

87. UZSVER, ka efektīvs pārraudzības satvars (arī tādas kosmosa infrastruktūras izmantošana kā *Copernicus* un *Galileo/EGNOS*) ir svarīgs, lai izvērtētu progresu virzībā uz drošu un ilgtspējīgu, klimatneitrālu, biodaudzveidībai labvēlīgu un resursefektīvu aprites ekonomiku;
88. ATZINĪGI VĒRTĒ Komisijas nodomu stiprināt pārejas pārraudzību un atjaunināt aprites ekonomikas uzraudzības sistēmu, un ATZĪMĒ vērtīgo ieguldījumu, ko šajā sakarā sniedz *Bellagio* process; tomēr UZSVER, ka ir svarīgi izvairīties no nevajadzīga administratīvā un ekonomiskā sloga un efektīvi izmantot esošās statistikas un uzraudzības sistēmas;
89. ATGĀDINA, ka rādītāji ir jāpilnveido vai ka ir jāapsver iespēja izstrādāt jaunus rādītājus, lai visā vērtības ķēdē sekmīgāk aptvertu produktu un pakalpojumu dzīves ciklu, kā arī to, cik lielā mērā tiek ieviesti jauni un aprites darbījumbūvības modeļi un pieejas, lai pārvaldītu resursu patēriņu; šajā sakarībā MUDINA Komisiju ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm apzināt, kā šie rādītāji varētu kļūt par etalonu orientējošam ES aprites ekonomikas mērķim;

90. MUDINA Komisiju un citas ES iestādes sadarboties inovatīvas rādītāju sistēmas identificēšanā, lai sekmīgāk izvērtētu apritīgumu, izmantojot priekšrocības, ko sniedz digitalizācija, vienlaikus pilnībā respektējot dalībvalstu sociālekonomisko kontekstu; UZSVER priekšrocības, ko sniedz atjauninātā regulējuma saskaņošana ar citiem esošiem ilgtspējas instrumentiem un iniciatīvām, lai pilnībā īstenotu ilgtspējīgas attīstības mērķus.
-